

Δὲν στέλλει ὁ κ. Πάλλης τὴν δεσποινίδα Παπαμάσκου νὰ τὸ ἰδρῶσι, ἀφοῦ, καθὼς λέγουσιν, εἶνε διδασκάλισσα; Ἐὰν εἶχαμεν περιέργειαν ν' ἀπολαύσωμεν ἓνα τέτοιο ἀπεριβόλιον.

Ο ΘΕΟΣ ΝΑ ΦΥΛΑΞΗ

Μὲ αὐτὰ δὲν θέλομεν βέβαια νὰ εἴπωμεν ὅτι εἴμεθα καὶ ἡμεῖς τόσο πολὺ τυφλωμένοι, ὥστε νὰ θεωροῦμεν τὰ σημερινὰ σχολεῖά μας ἀνεκτά. Μὰς ἐμπνέει φρίκην τὸ σκότος καὶ ἡ στρέβλωσις εἰς τὴν ὁποίαν ὑποβάλλονται τὰ τέκνα μας. Ὁμολογοῦμεν ὅτι δὲν εἶνε σχολεῖα ἀλλὰ στρεβλωτήρια, ἀληθινὲς «καρμανιόλες» τοῦ παιδικοῦ πνεύματος. Ἐρωτοῦμεν ὁμῶς, ἐφαντάσθητε ποτὲ τί θὰ εἶνε ἓνα σχολεῖον μαλλιαρῶν; Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς φυλάξῃ ἀπὸ παρόμοιον θῆαμα.

ΕΩΣ ΠΟΤΕ;

Μεταξὺ τῶν δύο στρατοπέδων, τῶν μαλλιαρῶν καὶ τῶν σχολαστικῶν, τῶν παραφρόνων καὶ τῶν ἠλιθίων, ὑπάρχει ἐπὶ τέλους ἡ τάξις τῶν ὀρθοφρονούντων ἀνθρώπων. Ἡ τάξις ἡ ὁποία καὶ εἰς τὸ γλωσσικὸν ζήτημα ἔχει τὰς ἰδέας της, ὅπως καὶ εἰς τὸ φιλολογικὸν καὶ εἰς τὴν τέχνην καὶ εἰς τὰς κοινωνικὰς συνθήκας καὶ εἰς τὴν πολιτικὴν καὶ εἰς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς μας. Ἡ τάξις βέβαια ὑπάρχει καὶ εἶνε αὐτὸ τὸ ἔθνος, ὁλόκληρον τὸ ἔθνος, τὸ ὁποῖον ἀσφαλῶς δὲν ἀνήκει οὔτε εἰς τοὺς ἀναρχικοὺς τῆς γλώσσης οὔτε εἰς τοὺς τυμβωρύχους, ἡ τάξις ὑπάρχει, ἀλλὰ κοιμάται. Πότε, ἐπὶ τέλους, θὰ ἐξυπνήσῃ; Ἔως πότε θὰ ἀφήνῃ νὰ κυθερνᾶται εἰς ὅλα τὰ ζητήματα, ἀπὸ ἀνθρώπους ἀξίους μόνον διὰ δέσιμον;

(«Καιροὶ» 22 Ὀκτωβρίου, σελ. 1 στήλ. 3)

«Δὲν εἶμαι οὔτε ὀπαδὸς τῆς δημοτικῆς οὔτε ὀπαδὸς τῆς καθαρευούσης, οὔτε ὀπαδὸς τοῦ κ. Ψυχᾶρη, ἀλλ' ὀπαδὸς τῆς ὀρθοτέμου τῆς ἀληθείας. Ἀνήκω εἰς τὸ κόμμα τὸ ὁποῖον ἔχει ἀρχηγὸν τὸν Ἥμιον. Καὶ ὁ ἀρχηγὸς μου ὁ ὁποῖος ἐδρίσκειται εἰς τὴν ἀρχὴν—καὶ θὰ εὑρίσκειται πάντοτε—δὲν ἀνέχεται τὸ σκότος»,

(«Ἐμπρός» 23 τοῦ Ὀκτωβρίου σελ. 1. στήλ. 3)

Ὁ γνωστὸς ἰταλὸς ποιητὴς καὶ συγγραφεὺς Μίριο Τσιόβε, πού μετάρηκε εἰς ἰταλικά τὸ Συρανό καὶ τὸ Αἰτόπικον τοῦ Ροσσίνι, ἔπεσε μόνος του ἀπὸ τὸ παράθυρον τοῦ νοσοκομείου ὅπου γιγνεύονταν, καὶ σκοτώθηκε.

κ' ἐπειτα, καὶ πού κόντευε νὰν τὸ τελιώσει, τόκρινε πιά σὰν ξένο ἔργο, κί ὄχι σὰ δικό του, καὶ δὲν τᾶρρεσε. Ὅλα καλά, καὶ τὸ θέμα καὶ τὸ χρῶμα κ' οἱ γραμμῆς, ὅλα μὲ τέχνην δουλεμένα, ἁρμονικὰ, ὁμορφα, χτυπητὰ, μὰ τίποτα, τίποτα· τοὺς ἔλειπε κάτι, ἐκεῖνο τὸ κάτι πού δίνει ζωὴ σ' ἓνα ἔργο, εἴτε ζουγκριὰ εἶναι, εἴτε ποίημα, εἴτε ὁποῖο ἄλλο φανέρωμα τῆς Τέχνης,—ἐκεῖνο τὸ κάτι, ἡ δημιουργικὴ πνοή, πού τὴ λένε,—καὶ πού κάνει τὰ χρῶματα, τίς λέξεις, τοὺς μουσικοὺς τόνους νὰ κινῶνται, νὰ μιλοῦνε, νὰ ζοῦνε. Δίχως αὐτὸ τὸ παντοδύναμον, τὸ ἔβλεπε ὁ Παῦλος Κατραμᾶς, γιὰτ' εἶταν ἀληθινὸς τεχνίτης, πὼς ὅσο κ' ἂν πάσχιζε κ' ὅσο κ' ἂν καλοταίριαζε τὰ χρῶματα, τίποτα δὲν κατάφερνε· ἔβλεπε πὼς μπορούσε μιά χαρὰ νὰ σηκώσει τὰ χρῶματα ἓνα ἓνα ἀπὸ τὸ παννὶ καὶ νὰν τὰ ξαναβάλλει εἰς τὴν παλέτταν του, γιὰ νὰν τὰ ξαναμεταχειριστοῦ ὅσα θελήσει πάλι, δίχως κόπο καὶ δίχως νὰν τοῦ πάθουσε τίποτα.

— Ἀράδιασμα χρωμάτων, μουρμούριζε, μὰ αὐτὸ δὲν εἶναι Τέχνη· τὸ ἴδιο μπορεῖ νὰν τὸ κάνει κ' ἓνας μπουγιατζής.

Καὶ φράπ! μιά πινελιὰ δυνατὴ κ' ἔσβησε μὲ μουντὸ χρῶμα ὅ,τι ὠρες κ' ὠρες εἶχε δουλεμένο, ἔ, τι

**Ο ΝΟΥΜΑΣ
ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ
ΣΥΝΤΡΟΜΗ**

Γιὰ τὴν Ἑλλάδα Δρ. 10. — Γιὰ τὸ Ἐξωτερικὸ Φρ. 10.

20 λεπτά τὸ φύλλο λεπτά 20

ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ : Στὰ κίосκια τῆς Πλατείας Συντάγματος, Ὁμόνοιας, Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, Σταθμοῦ Τροχιόδρομου, (Ὁφθαλμιατρεῖο), Βουλῆς, Σταθμοῦ ὑπόγειου Σιδηρόδρομου (Ὁμόνοια), ἐστὶ κληρονομησιεὶο Μανωλακάκη (Πλατεία Στουρνάρα), Ἐξάρχεια, ἐστὶ βιβλιοπωλεῖα «Ἐστίας» Γ. Κολάρου καὶ Σακέτου [ὁδὸς Σταδίου, ἀντικρὺ ἐστὶ Βουλῆ]. Στὸ Βόλο βιβλιοπωλεῖο Χριστόπουλου.

Ἡ συνδρομὴ πλερώνεται μπροστὰ κ' εἶναι ἐνὸς χρόνου πάντα.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

ΚΑΙ

ΠΡΑΜΑΤΑ

ΔΕΝ ΞΕΡΟΥΜΕ

ἂν ἔχοντε δίκιο ἢ ἄδικο ὅσοι τὰ βάλανε τώρα τελευταῖα μὲ τοὺς γεωγραφικοὺς χάρτες καὶ τοὺς καταγγείλανε γιὰ προδότες, ὅτι δηλ. ἐπειδὴ ἀναφέρουν καὶ τὴν Ἀλβανία μᾶς παίρνουν τὴν Ἠπειρο καὶ τὴ δίνουνε στοὺς... Ἴταλοὺς. Δὲν ξέρουμε ἀκόμα ἂν τὴν Ἠπειρο μᾶς εἶναι γραπτὸ νὰν τὴν πάρουμε καμιά μέρα μὲ τοὺς γεωγραφικοὺς χάρτες κ' ὄχι μὲ τὸ χέρι μας, καθὼς δὲν ξέρουμε καὶ τὸ σπουδαιότερον, ἂν τὰ τέτια ζητήματα, διὰν κάπως ἀλαφροῦ κ' ἀσυλλόγιστα δημιουργοῦνται, ὠφελοῦν ἢ βλάπτουν τὸ ἔθνος.

Οἱ κύριοι πού κάμανε τὸ συλλαλητήριον τῆς Κυριακῆς καὶ θὰ ξέρουμε βέβαια περισσότερον ἀπὸ μᾶς καὶ τοὺς σεβόμεστε. Γι' αὐτὸ τὸ συλλαλητήριόν τους πούγινε εἰς τὸ Δημοτικὸ θέατρο τοὺς ἀφίνουμε νὰν τὸ χαίρουνται καὶ νὰν τὸ

καμαρώνουν καὶ δὲν τοὺς τὸ πειράζουμε. Μοναχὰ κάπιο ἐπεισόδιόν του, πολὺ σημαντικόν, θάναφέρνημε. Καὶ πού μιλοῦσε ὁ κ. Καζάζης ἀκούστηκε μιά φωνὴ ἀπὸ τὴν πλατεία τοῦ θεάτρου

— Καὶ οἱ Ἀλβανοὶ εἶναι Ἕλληνες!

Λίγο ἔλειψε κείνος πού φώναξε νὰ διωχτοῦν μὲ κλωτσιὰς ἀπὸ τὸ θέατρο. Κι ὁμῶς ὁ ἄνθρωπος πού διαμαρτυρήθηκε τόσο παληκαρῶς, εἶπε μιά ἀλήθεια, μιά μεγάλη ἀλήθεια πού δὲν τὴν νιώσανε οἱ μεθησμένοι ἀπὸ τὰ Καζάζικα λόγια Ρωμιοὶ, πού δὲ νιώσανε ὅτι μᾶς πάει πολὺ, κοντὰ στοὺς τόσους ὀχτροὺς μας, νὰ δημιουργήσουμε καὶ καινούριους ὀχτροὺς, τοὺς Ἀρβανίτες.

Ὁ κ. Καζάζης δὲ θὰν τὸ συλλογίστηκε αὐτὸ καὶ θαρροῦμε πὼς εἴμαστε ὑποχρεωμένοι νὰν τοῦ τὸ θυμίσουμε.

ἌΛΛΟΣ

πάλι συμβολαιογράφος, ὁ Σκαμβούγερας, ἔκαμε φτερὰ καὶ πέταξε τσεπώνοντας καὶ εἴκοσι χιλιαδοῦλες πού οἱ πελάτες του—ἡ σωστότερα ὁ Νόμος—τοῦ μπιστευήκανε ὅσο νὰ γράψουν εἰς τὸ Ὑποθηκοφυλακεῖο μιά ὑπόθηκην γιὰ κάπιο δάνειον.

Οἱ φημερίδες, καθὼς πάντοτε, «ὑψωσαν» καὶ τώρα φωνή, καθὼς ὑψωσαν τὴ φωνὴ τους κ' ὅταν ὁ συμβολαιογράφος Γαϊτάνος καταχώνιασε τόσους ξένους παραδῆς. Μὰ ὅπως ξεχάστηκε τοῦ Γαϊτάνου, θὰ ξεχαστοῦ καὶ τοῦ Σκαμβούγερα, καὶ ὁ ἀρέντης ὁ Νόμος—ὁ μόνος κλέφτης καὶ καταχραστής σ' αὐτὴ τὴν περίστασιν—θὰ ξεκαλοῦθησι νὰ θαρρεῖ παστρικά τὰ Συμβολαιογραφικὰ χέρια καὶ νὰ μπιστευεταί σ' αὐτὰ τὴν περιουσίαν τῶν ραγιάδων του.

Ἡ κάθε Κυβέρνησις μοναχὰ φόρους ξέρει νὰ βάζει· δὲν τᾶποφάσισε καὶ καμὶ νὰ κοιτάξῃ πὼς θὰ προφυλάξῃ τοὺς ραγιάδες της νὰ μὴν κλέβονται ἔτσι κουτὰ κ' ἀσυνείδητα.

ΤΟ ΤΡΑΜ

τᾶναθεματισμένο, ἡ Τροχοφόρα αὐτὴ καρμανιόλα, καθὼς πολὺ σωστὰ τόχουν πεῖ, ἔκοψε πάλι προχτές ἓνα παιδάκι εἰς τὴν ὁδὸν Πατησίων. Καὶ δὲν εἶναι τὸ τελευταῖον θῦμα τοῦ αὐτοῦ. Ἄσχει κ' ἄλλα, ὅσο ἡ Ποινικὴ Νομοθεσία μας τὰ τόσο φοβερὰ ἐγκλήματα, καθὼς καὶ τᾶλλα τὰ καροδρομικὰ κ' ἀμαξοδρομικὰ δυστυχήματα, τὰ χαρακτηρίζει ὡς ἀρόνους ἐξ ἀμε-

γιὰ ὠρες εἶχε ἀγαπήσει.
— Σὰ δὲν μπορῶ νὰ δημιουργήσω ἀληθινὸν κόσμον, νὰ κ' ἐγὼ καταστρέφω τὸν ψευτόκοσμον!

Καὶ στέκουνταν ἀντίκρου εἰς τὸ καθάλιτον του μὲ σταυρωμένα χέρια κ' ἔβλεπε τὸ καταστραμμένο ἔργο καὶ τὸ χαίρουνταν. Εἶναι κ' αὐτὸ μιά χαρὰ, γιὰ κείνον πού δὲν μπορεῖ νὰ δημιουργήσῃ, νὰ ζεῖ καταστρέφοντας.

Σὲ μιά τέτια στιγμή καταστροφῆς τᾶποφάσισε. Πάει πιά, δὲν ἔχει δουλιὰ· μὲ τὸ ζόρι ἡ θεῖα στιγμή δὲν ἔρχεται. Σὰ δὲν μπορῶ γιὰ τὴν ὥραν νὰ δουλέψω, εἶπε, θὰ ζήσω». Καὶ ρήχτηκε λαίμαργα εἰς τὴν ζωὴν, εἰς τὴν ζοχικὴν ζωὴν, τὴν γιομάτην ὁμορφίαν καὶ μάγια. Ψάρεμα, κολύμπι, κυνήγι, φαγοπότι. Καὶ τὴν ἄς κοπιᾶσουν οἱ φίλοι νὰν τονε θάψουνε. Ὁ Λάζαρος ἀναστήθηκε.

*

Ἐφάσσε ἡ Κυριακὴ μὰ οἱ φίλοι δὲν ἤρθαν· κάπια δουλιὰ, λέει, ἔτυχε τοῦ Κώστα. Δὲν τοὺς ἀφίνεις! Ἀργοκίνητα καρὰδια. Βίντσι χρειάζεται γιὰ νὰν τοὺς κουνήσεις ἀπὸ τὴν Ἀθήνα· τὸ πολὺ πολὺ ἴσαμε τὸ Φάληρον!

Εἶχε κατεθεῖ ἀπὸ νωρὸς εἰς τὸ μῶλον καὶ τοὺς καρτεροῦσε. Τὸ τρεχαντήρι ἔφτασε, κ' ἀντίς οἱ φίλοι, τοῦρθε τὸ γράμμα τοῦ Κώστα πού τοῦ δικιολογοῦταν. Μὰ μὲ τὸ τρεχαντήρι ἤρθε καὶ μιά γειτονοπούλα τοῦ ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, ἡ Ἀννούλα, μὲ τὴ μάννα της καὶ μὲ τὸν ἀδερφόν της τὸ μεγάλο, γινώριμον τοῦ Παύλου, νὰ ξεκαλοκαίρουν.

— Γεῖά σου Παῦλο! τοῦπε ὁ ἀδερφός τῆς Ἀννούλας σφίγγοντας τὸ χέρι.

— Καλοσορίσατε! εἶπε ὁ Παῦλος κ' ἔδωσε τὸ χέρι εἰς τὴν Ἀννούλα νὰ πηδήσῃ ἀπὸ τὸ τρεχαντήρι.

— Τί χαρὰ μας! τοῦπε κείνη. Μὲ τόσο καλὴ συντροφιά θὰ φύγουν οἱ μέρες σὰ νερό!

— Ἡ καλοσύνη σας! ἀπάντησε ὁ Παῦλος καὶ τοὺς συντρόφεψε ἴσαμε τὸ σπιτί τους.

Τρία τέσσαρα σπιτάκια εἶτανε σ' ἀκρογιαλίαν καὶ στόνα, πέντε δέκα δρασκελιῆς μακρύτερα ἀπὸ τὸ σπιτί τοῦ Κατραμᾶ, κάθισε ἡ Ἀννούλα μὲ τοὺς δικούς της.

— Γειτόνοι εἰς τὴν Ἀθήνα, γειτόνοι κ' ἐδῶ! τοῦπε γελαστά.

Τὸ βράδι, ὕστερ' ἀπὸ τὸ φαί, ἀνταμωθήκανε εἰς τὴν ἀκροθαλασσίαν. Κάθισαν ὡς εἰς μεσάνυχτα· εἶχαν ἔρθῃ κ' οἱ ἄλλοι πού ξεκαλοκαίρειαν κάτου, κ'

λείας» και δὲν ψηφίζεται καινούριος Νόμος δρακόν- τειος πού νά στέλνει τούς τέτοιους κακούργους ἴσια στήν καρμανιόλα ὡς ἀφονεῖς ἐκ προμελέτης».

Γιατ' εἶναι προμελετημένος ὁ φόνος ὅταν ἕνας καρροτσέρης ἢ ἕνας ὀδηγός τοῦ Τράμ βαρᾶει ὅσο παίρνει τ'ἀλόγά του, ἀδιαφορώντας ἂν ἡ καρμανιόλα περάσει πάνω ἀπό ἀθρώπινα κορμιά.

ΝΕΑ

ἀπό τή Βουργαρία. Ἡ Βουργαρίκη Κυβέρνηση ἀποφάσισε, καταργώντας τήν Ταμιακή ὑπερσία της, νά διορίσει ταμιά τοῦ Κράτους τήν Ἑθνική Βουρ- γαρίκη Τράπεζα.

Καί τὸ «Νέον Ἄστυ», πού μᾶς δίνει αὐτὴ τὴν εἰδηση, παρατηρεῖ πὺς ἡ Βουργαρία κάνει ὅ,τι τόσα καί τόσα χρόνια συζητιέται καί λέγεται. ἰδῶ.

Μὰ τάχα μοναχὰ τώρα, σ' αὐτὴ τὴν περίσταση, ἡ Βουργαρία ἐργάζεται ὅταν ἐμεῖς λογοκοπανᾶμε ;

ΤΑ ΔΥΟ

μαθητοῦδια πού σκοτώσανε τὸν καθηγητὴ τους Ἄγ- γελίδη, στὸ Ἄγρινι δικαζόντουσαν τὴν περασμένη βδομάδα στήν Πάτρα καί ἡ δίκη τους ἀναβλήθηκε γιά λόγους ὀλωσδιόλου τυπικούς. Τὸ δικαστήρι- οῦς νά μὴν μπορούσε νά κάνει καὶ ἀλλιότικα, καί γι' αὐτὸ δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ τὸ κατηγορήσει.

Μὰ τί νά πεῖ κανεὶς γιά κείνο πού γράφτηκε στίς φημερίδες, πὺς δηλ. οἱ πατριώτες τους Ἄγγινι- ωτες πού μαζωχτήκανε γιά τὴ δίκη στήν Πάτρα ἀπο- φασίσανε ν' ἀρπάξουνε μὲ κάθε τρόπο τούς μικροὺς κακούργους ἀπὸ τίς φυλακές ;

Καί μοναχὰ πού τὸ σκέφτηκαν—ἀδιάφορο κι ἂ δὲν τὸ καταφέραν—, εἶναι νά τραβάει κανεὶς τὰ μαλλιά του μὲ τὴν παράξενη ἀντίληψη πούχουν με- ρικοὶ Ρωμιοὶ γιά τὴ Δικαιοσύνη.

ΤΡΕΙΣ

ὡς τὴν ὥρα πολιτεῖες ζήτην Πανεπιστήμιο μὲ τὸ Δομπόλειο κληροδότημα, ἡ Κέρκυρα, ἡ Πάτρα καί ἡ Λάρισα (ἢ ἡ Ζάκυνθο, δὲ θυμόμαστε καλὰ καλὰ). Ὅσο νὰν τάποφασίση ἡ Κυβέρνηση πού θὰν τὸ δώσει, μπορεῖ οἱ τρεῖς νά γίνουνε δεκατρεῖς, μπορεῖ νὰν τὸ ζητήσουν κ' ἡ Σύρα, κι ὁ Βόλος, καί ἡ Ἄναφη καί κάθε χωριὸ ἢ Πολιτεία πού θαρρεῖ πὺς ἕνα Πανε- πιστήμιο δὲ σώνει νά βουλιάζη τὸ Ρωμαϊκο μὰ πὺς χρειάζονται τρεῖς καί τέσσαρα.

ἔτσι κάνουν ὀλοὶ μιὰ συντροφιά. Κουβέντες, γέλια, τραγοῦδια. Ὁ Κατραμάς ἀπὸ μέρες εἶχε πιά νά κοιμηθεῖ μὲ τίς κότες· κοιμόταν ἀργὰ κι ἀργοῦ- πνοῦσε.

Τὴν ἄλλη μέρα, κατὰ τὸ μεσημέρι, γυρνώντας ἀπὸ τὸ μπάνιο του κοντοστάθηκε ἀπ' ὄξω ἀπὸ τὴν πόρτα τῆς Ἄνουλας νὰν τοὺς ρωτήσει πὺς περά- σανε τὴν πρώτη νυχτιά στήν ἐξοχή.

— Περὶφημα ! τοῦ εἶπε ὁ ἀδερφός της. Δὲν μπαίνεις νά σοῦ δώσουμε κανένα ὀρεχτικό ;

Μπήκε ἡ Ἄνουλα τοὺς ἔφερε τὴ μαστίχα μ' ἕ- να δύο θαλασσινοὺς μεζέδες.

— Αἰ, γειτονοπούλα, τὴν ἀρώτησε, χτέες βράδι δὲν εἶχες καί τὴν ὄρεξη . . .

— Ἐφέρετε, ἀπὸ τὸ ταξίδι . . . εἶπε ἡ μάνα της, δικιολογώντας την.

— Ἀ, μπά ! πετάχτηκε ἡ Ἄνουλα. Εἶναι πού δὲ μ' ἀρέσουν οἱ μεγάλες συντροφίες.

— Καί μὲνα ὄχι τόσο . . .

— Μὰ ἡ ἐξοχὴ τίς ἀποζητᾶει ! παρατήρησε ἡ μάνα της.

— Ἡ ἐξοχὴ δὲν ἀποζητᾶει τίποτα. Ἐμεῖς ζητοῦμε ἀπὸ τὴν ἐξοχὴ κάτι, ὁ καθένας σύμφωνα μὲ τὴν ψυχὴ του καί τὰ γούστα του ! εἶπε ἡ Ἄνου-

Φωνάζουμε μὲ τὸ στόμα τῶν διαφόρων Ἄνοητό- πωλων πὺς μᾶς πολεμάει ἡ Ρουσία. Κολοκούθια. Ἡ μοναχὴ φορά πού δείχνει κάποια διάθεση πολεμικὴ ἐναντίον μας, εἶναι τούτη πού θέλει—ἐπειδὴ κι ὁ Δόμπολας ἐζήσε στὴ Ρουσία καί τὰ χρήματα βρί- σκονται στὴ Ρούσικη τράπεζα— νά μᾶς φορτώσει καί δεύτερο Πανεπιστήμιο, καί δεύτερη δηλ. Πα- σλαβιστικὴ ἑταιρεία.

ΤΟ ΓΙΟΡΝΤΑΝΙ ΤΩ ΔΑΚΡΥΩ

(Βλάχικο λαϊκὸ τραγοῦδι)

τοῦ Δ. Φέδα

Στὴν πόρτα μου παλικαρᾶς τραγοῦδαε καί τοῦπα :
Τραγοῦδησε ἀκόμα.

Μὰ κείνος δὲν ἤξερε ἄλλο τραγοῦδι νά εἰπεῖ.

Ἔνα παιδάκι ἤθελε νά κάμ' ἵπὸ ἀσῆμι
ἕνα γιορντάνι ὁμορφο νά λάμπει σὰ φεγγάρι
νά μοιάζει σὰνα ποταμὸ ὅπου τὸν ἀσπιδώνει
τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ.
Καί τὸ φεγγάρι ρώτησε τὸν ποταμὸ μὲ χάρη :
Μοῦ δίνεις σὺ τὸ κῦμα σου ;
Καί κείνος τ' ἀπαντᾶει :
Μοῦ δίνεις σὺ τὸ φέγγος σου ;
Καί εἶπε τὸ φεγγάρι : Τὸ φέγγος μου χρειάζεται ἡ νύχτα
[νὰ τὸ ἔχει.
Κι ὁ ποταμὸς τοῦ εἶπε : Τὸ κῦμα μου εἶναι καλὸ γιά
[κάθε πεδίαδα.

Ἔνα παιδάκι ἤθελε νά εἶγ' ἀπὸ ἀσῆμι
τὸ γιορντάνι του.
Καί οἱ ἀθρώποι τοῦσανε : Πάρε τὰ δάκρυά μας
καί κάμε το ἀπὸ ἀφτιά.
Καί ὁ καθένας τοῦδωσε τὸ πιὸ ἀκριβὸ του δάκρυ,
καί εἶτανε τὰ δάκρυα πολὺ φκαριστημένα
πού θὰ σκολίζαν τὸ λαϊκὸ παιδιοῦ χαριτωμένου.
Καί τὸνα εἶλλον ρώταε :
Πιὸ εἶσ' ἐοῦ καί ἀπὸ πιά καρδιά μᾶς ἔργεσαι, ἀδερφι ;
Καί τὸ καθένα ἔλεε τὸν πόνο τῆς καρδιάς του,
καί βρίσκονταν ἡ μιὰ καρδιά πὸ δῦστυχ' ἀπ' τὴν ἄλλη.
Καί εἶχε τὸ παιδάκι ὁμορφο γιορντάνι:
ἀπὸ δάκρυα χαμωμένο,
πιὸ λαμπερὸ κι ἀπ' τὸ νερὸ τοῦ ποταμιοῦ,
πιὸ λαμπερὸ κι ἵπ' τὸ φῶς πού χύνει τὸ φεγγάρι.
Μὰ ὅταν τὸ κακόμοιρο ἀπ' τὸ λαϊκὸ του κρέμασε
τὸ γιορντάνι του,

τὰ δάκρυα δηγότανε τὰ βάρσανα πού εἶδαν
καί βάρυνε πάρα πολὺ. Ἐγίνε σὰ μολύβι,
κι ἀπόθανε τὸ δῦστυχο ἀπ' τὸ μεγάλο βάρος
καί ἔκαμε βαρύτερο τὸ τάφο τοῦ παιδιοῦ
τὸ ὁμορφο γιορντάνι.

Στὴν πόρτα μου παλικαρᾶς τραγοῦδαε καί τοῦπα :

Τραγοῦδησε ἀκόμα.

Μὰ κείνος δὲν ἤξερε ἄλλο τραγοῦδι νά εἰπεῖ.

Δόντρα 19 τ' Ἀη Δημήτρη 1906.

Μετάφραση Ν. Α. ΖΑΧΑΡΙΑ

ΟΝΕΙΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠ' ΤΟΥΣ ΚΟΡΦΟΥΣ

5. X. 1906

Χαριτίνης μάρτυρος

Δάφνη, καλή μου Δάφνη,

Ἄφησε με γλυκειὰ κόρη τῆς ἀγάπης, ἔφησε με
νὰ σὲ χαιρετήσω καθὼς σὲ χαιρετήσα τὴν πρώτη
φορά πού σὲ πρωτογνώρισα, ἔφησε με ροδένιστε,
ἀμάραντε καί παγκαλόμορφε ἀνθὲ, νά σοῦ στειλω
τὸ ριλι τῆς ψυχῆς μου τώρα πού πρωτοχαίρουμαι
τὸ μαγεμένο νησί τῶν Κορφῶνε. Χάρισέ μου τοῦ νοῦ
σου τὴ γαλήνη, δός μου τὴ δύναμη πού πλάττει
καί δός μου καί τοῦ λόγου σου τὴ Θεϊκὴ ἀρμονία
κι ἔκουσέ με νά σὲ τραγοῦδήσω ἀπὸ τὰ ξέφωτα
ἀπὸ τὰ δεντροστολίστα καί γελαστά τῆς Νκουσι-
κιᾶς ἀκρογιάλια.

Ὄχρὸς —θυμάσαι ; — κι ἀνήμπορος, γιομᾶτος
κατάκαρδα τοῦ μισεμάτου τὴν πίκρα καί ρημασιέ-
νος ἀπ' τὴν ἀσύγκριτη λύπη τοῦ χωρισμοῦ σου σ'
ἀφήκα τὴν ἀνοιξιὰτικὴ ἐκείνη αὐγὴ τοῦ Τρυγητῆ
γιὰ ν'ἔρθω δὴ πέρα κυνηγὸς πόθων ἀπόκοσμων καί
πουλολόγος ζωτικῶν ὀνείρων ὑπερκάλων. Δικά σου,
Δάφνη, εἶτανε τὰ ὄνειρα, δικοὶ σου εἶτανε κ' οἱ πό-
θοι, καί ξεκηνούσα ἀπ' τῆς πατρίδας μας τὰ χῶ-
ματα ἀρματωμένους τοὺς δικούς σου στοχασμούς, τίς
ἐδικές σου τίς χρυσές ἀπαντοχές καί τὰ δικά σου
ἀνιστόρητα γητέμαχτα, πού μὲ ζωντάνευαν, μ' ἀν-
τρεῖευσαν καί μ' ἔκαναν Ἀκριτά Διγενῆ στὴ θέληση.
Μὲ τὴ δικὴ σου θύμωση, βασίλισσα τοῦ νοῦ μου, γρι-
κισα τάργοςάλευτα νερά τοῦ Ἴονίου, κι ἔνοιωσα
μέσ' στάπεραντα τῆς νύχτας τὰ σκοτάδια πὺς τὸ
καράβι μου ὠδηγοῦσε κάστερι τὸ δικό σου, Δάφνη,
ἀστέρι λαμπερόχρωμο, πούλια στὴν ὁμορφιά καί
στὴ λαμπρότη, πού δὲ μποροῦν ποτέ τὰ γνέφια

φαινότανε ἀληθινὴ νεραῖδα.
— Ἐχω μιὰ ἰδέα ! γύρισε καί τοὺς εἶπε.
— Ἐσο ὄλο κ' ἰδέες ἔχεις ! τῆς ἀποκρίθηκε ὁ
ἀδερφός της. Ἐμπρός, πὲς τῆνε νά συχάσεις !
— Νά λύσουμε μιὰ βάρκα καί νά μποῦμε μέσα..
— Καί νά πάμε πού ;
— Νά ! Νά ταξιδεύουμε πάνω στὸ φωτεινὸ αὐ-
λάκι πού κάνει στὴ θάλασσα τὸ φεγγάρι.
Οἱ ἄλλοι δεχτήκανε. Λύσανε μιὰ βάρκα, πηδή-
σανε μέσα καί τραβήσανε σιγὰ σιγὰ, ὁ Γιάννης κι ὁ
Παῦλος στὸ κουπι, ἡ Ἄνουλα στὸ τιμόνι.
— Νά δούμε ἂν εἶστε καλὸς τιμονιέρης ! τῆς
εἶπε γελαστὰ ὁ Παῦλος.
— Ἴσια στὸ φῶς θὰ σὰς ὀδηγᾶω ! τοῦ ἀπο-
κρίθηκε.

Καί λάμνανε ὄλο ἴσια πάνω στὸ φωτεινὸ αὐλά-
κι. Σὰ χωριστήκανε, περασμένα μεσάνυχτα, καί γώ-
ρισε ὁ Κατραμάς στί: του, δὲν κοιμήθηκε ἀμέσως·
ἀνοῖξε διὰπλατα τὸ παραθύρι του, ξαπλώθηκε ὁ-
πως εἶτανε ντυμένος στὸ κρεβάτι του, ἀναψε τὸ τσι-
γάρο κι ἔφησε τὴν ψυχὴ του νά ταξιδεύει σ' ὁμορ-
φους κόσμους. Ἐνοιεῖς, στοὺς κόσμους αὐτοὺς βρι-
σκότανε πάντα καί μιὰ ἀσπροφρεμμένη νεραῖδα πού
μὲ τὴ γλυκιά της τὴ φωνούλα γλυκομουρμούριζε ὁ-

λα. Ψέματα, κύριε Παῦλο ;
— Σύφρονος.
— Ἐφέρετε τί λέω γώ ;
— Νὰν τάκούσουμε . . .
— Τὸ βράδι νὰν τοὺς ἀφίσουμε τοὺς ἄλλους
καί νά πάμε νά καθίσουμε κεῖ στὰ καίκια, στὸ μῶ-
λο. Μὲ τέτιο ὀλόγιτομο φεγγάρι μάλιστα ! . . .
— Ἐγὼ σὰ γερόντισσα θὰ καθίσω μὲ τοὺς ἄλ-
λους ἀπ' ὄξω, σὰν καί χτέες εἶπε ἡ μάνα της.
— Θάρθει ὁ Γιάννης μαζί μας !
Ὁ ἀδερφός της ὁ Γιάννης χαμογέλασε. Καί τὸ
βράδι κ' οἱ τρεῖς τοὺς στὸ μῶλο. Γαλήνια ἡ θάλασ-
σα καί τὸ φεγγάρι τὴν ἀσπιδώνει μὲ τίς ἀχτίδες
του. Ὁ Κατραμάς κι ὁ Γιάννης ξαπλωμένοι σ' ἕνα
καίκι, δεμένο στὸ μῶλο, καπνίζανε δίχως νά μιλά-
νε ἢ Ἄνουλα στὰ κάτωσπρα ντυμένη στεκότανε
ὀλόρθη στὴν ἄκρη στὸ μῶλο καί σιγοτραγοῦδοῦσε μὲ
τὴ γλυκιά της τὴ φωνὴ τὴν « Ἀγωνίστη » τοῦ Σο-
λωμοῦ.
Ἐῖταν ὁμορφο κορίτσι ἡ Ἄνουλα μὲ τὰ δεκα-
φτά της χρονάκια, μὲ τὸλόξανθο κεφαλάκι της καί
μὲ τὸ λιγερὸ της τὸ κορμί. Ἐῖταν ὁμορφο κορίτσι, μὰ
κείνο τὸ βράδι, ἔτσι πού στεκότανε στὴν ἄκρη στὸ
μῶλο καί λουζότανε μὲ τίς ἀχτίδες τοῦ φεγγαριοῦ,